



ממיסטיקה חב"דית למהפכה משיחית הרב ד"ר ראובן הכהן אוריה

שיעור 1: "באתי לגני" הגאולה כשיבת האל למציאות הארצית

רממ"ש, איגרות קודש, יג, מכתב ד'תקא, עמ' רלד

לא כדעת שיטת הפאנטעאיזם שהכל הוא טבע וחומר, אלא להיפך שהכל הוא רוחניות. ולמעלה מזה, שהכל הוא אלקות". (ואין לומר) היינו שאלקות הוא ענין בפני עצמו ועולם ענין בפני עצמו, אלא שאלקות מושל ושולט על העולם, כ"א שעולם ואלקות הוא כולא חד.

רממ"ש, ספר מאמרים מלוקטים, עמ' 297

ויובן זה עפ"י המבואר בכמה עניינים ומהם בעניין יש הנברא, דזה שבהרגשתו אין לו עילה וסיבה שקדמה לו ח"ו [חס ושלום], הוא לפי שהתהוותו הוא מהעצמות, אשר מציאותו מעצמותו ואין לו עילה וסיבה שקדמה לו ח"ו, דרק הוא לבדו בכחו ויכלתו להוות יש מאין ואפס המוחלט, וכמבואר באגה"ק [איגרות הקודש]. כן לע"ל [לעתיד לבוא] אשר אז יתגלו אמיתות ופנימיות כל העניינים הנה אז יתגלה בהיש הנברא שרשו האמיתי, והוא יש האמיתי שאין לו עילה וסיבה. ובוה יובן מה 'שנעוץ תחלתן בסופן', אשר בסופן דווקא נעוץ התחילה שהוא למעלה מבחי'נת] ראש, אשר התחילה שהוא העצמות נמצא בבחי'נת] הסוף דווקא, בהיש הגשמי שאין תחתון למטה ממנו, הנה הוא דווקא דירה לעצמותו ית'ברך] אשר לעתיד יהי'נה] זה בגילוי, ובאמת גם עכשיו הוא כן.

רממ"ש, איגרות קודש, ב, עמ' סז-סח

והנה טעם הבריאה בכלל ובריאת האדם בפרט ותכליתם הוא מפני שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים דווקא. היינו שהתחתונים (במעלה ובמדרגה, כי לא שייך לפניו יתב'רך] מעלה ומטה במקום. והם) היש והחומר, יהיו בבחינת ביטול שעל ידי זה שורה ומתגלה בהם אור ה' אין סוף ב"ה. וביטול זה הוא תכלית ויסוד התורה והמצווה [...]

ספר המאמרים מלוקט, ג, עמ' 224-226

שנשמות ישראל משלימים כביכול מציאותו [...] שהקב"ה עצמו אינו מציאות לעצמו כביכול ללא
נשמות ישראל.

שיעור 2: ממיסטיקה למשיחיות

רממ"ש, התוועדויות תשנ"ב, א, עמ' 286

עיקר ועניין כללי ביותר, ועד שהוא העניין הכי כללי בתורה - הכנת לביאת המשיח..

רממ"ש, התוועדויות תשנ"א, ג, עמ' 189, הערה 118

כל הפרטים ופרטי הפרטים בעבודתם של ישראל, נהיים חדרים בפועל בנקודה האחת ויחידה בתכלית: הגילוי של משיח צדקנו.

ר' יעקב יוסף מפולנאה, בן פורת יוסף; שבחי הבעש"ט, עמ' 124

ושאלתי את פי המשיח: אימתי אתי מר? והשיב לי בזאת תדע, בעת שיתפרסם לימודך ויתגלה בעולם ויפוצו מעיינותיך חוצה מה שלמדתי אותך והשגת ויוכלו גם המה לעשות יחודים ועליות כמוך ואז יכלו כל הקליפות ויהי עת רצון וישועה.

רממ"ש, התוועדויות תשנ"א, ב, עמ' 336

ש'אתי מר' - דא מלכא משיחא, אינו עניין בפני עצמו שנעשה על ידי הפצת המעיינות חוצה, אלא היינו הך, שהפצת המעיינות חוצה כשלעצמה עניינה ביאת מלכא משיחא [...] ואעפ"כ לא מספיק העניין דאתי מר מלכא משיחא שבהפצת המעיינות חוצה אלא, צריך להיות ביאת מלכא משיחא בפועל ממש.

רממ"ש, התוועדויות תשמ"ו, ה, עמ' 344-345

מה הוא הקשר והשייכות דביאת המשיח, להפצת המעיינות חוצה? והביאור - שלא זו בלבד שיש קשר ושייכות ביניהם, אלא שהפצת המעיינות חוצה והגאולה דביאת המשיח היינו הך: משיח צדקנו הוא בחינת היחידה הכללית ועניינו בתורה - פנימיות התורה, "יחידה" שבתורה. ולכן על ידי הפצת המעיינות חוצה, גילוי בחינת היחידה שבתורה, פועלים התגלות וביאת המשיח בחי' יחידה. ועי"ז נפעלת הגאולה האמתית והשלימה בכל העולם כולו כי עניינה של הגאולה - גאולת הפנימיות דכל העולם מן ההעלם אל הגילוי.

רממ"ש, באתי לגני: ספר המאמרים, עמ' 27

והנה זה תובעים מכל אחד ואחת מאתנו דור שביעי, דכל השביעין חביבין, ועם היות שזה שאנחנו בני דור השביעי הוא לא על פי בחירתנו ולא ע"י עבודתנו ובכמה עננים אפשר שלא כפי רצוננו. מכל מקום הנה כל השביעין חביבין. [...] שנמצאים אנחנו בעקבתא דמשיחא, בסיומה דעקבתא, והעבודה - לגמור המשכת השכינה, ולא רק שכינה כי אם עיקר שכינה, ובתחתונים דווקא. חביבות דדור השביעי שכמה כוחות ניתנו ונתגלו בשבילנו וע"י העבודה באופן כזה יומשך עיקר השכינה למטה בעוה"ז הגשמי והחומרי. [...] הנה עכשיו אין הדבר תלוי אלא בנו - דור השביעי.

רמב"ם, הלכות מלכים יא, ד

ואם יעמוד מלך מבית דויד הוגה בתורה ועוסק במצוות כדויד אביו, כפי תורה שבכתב ושבעל פה, ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה, ויילחם מלחמות ה' - הרי זה בחזקת שהוא משיח. אם עשה והצליח, (וניצח כל האומות שסביביו), ובנה מקדש במקומו, וקיבץ נידחי ישראל - הרי זה משיח בוודאי. [...] (ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד שנאמר: כי אז אהפוך אל העמים לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד" (צפניה ג, ט)

רמב"ם, הלכות מלכים יא, ד

(בכתבי היד הלא מצונזרים של הלכה זו, לאחר המשפט "הרי זה משיח וודאי", בא ההמשך:)
ואם לא הצליח עד כה, או נהרג - בידוע שאינו זה שהבטיחה עליו תורה, והרי הוא ככל מלכי בית דוד השלמים הכשרים שמתו. ולא העמידו הקדוש ברוך הוא אלא לנסות בו רבים, וכו' [...] וכל הדברים האלו של ישוע הנצרי, ושל זה הישמעאלי שעמד אחריו, אינן אלא לישר דרך למלך המשיח, ולתקן העולם כולו לעבוד את יי ביחד, שנאמר: "כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה, לקרוא כולם בשם יי לעבדו שכם אחד" (צפניה ג, ט). וכשיעמוד המלך המשיח באמת, ויצליח וירום וינשא, מיד הם כולם חוזרים ויודעים ששקר נחלו אבותיהם, ושנביאיהם ואבותיהם הטעום.

שיעור 3: מימוש תנאי הרמב"ם בהלכות משיח על ידי הרבי מלובביץ'

הרממ"ש, ליקוטי שיחות, ח, עמ' 61

על כורחך צריך לומר שאין הכוונה על פי בית דין של שבעים ונביא, ועל דרך ראיית הרמב"ם אין הדבר כן, שהרי רבי עקיבא אמר על בן כוזיבא המלך שהוא המלך המשיח (ולא היה שם נביא וכו') - כי אם [יעמוד המלך = רה"א] על דרך שכותב על בן כוזיבא המלך.

הרממ"ש, התוועדויות תשמ"ו, א, עמ' 342

נשיא הדור הוא - "משיח", החל מהפירוש הפשוט ד"משיח" (משיח ה'), מלשון משוח שנמשח ונבחר להיות נשיא ורועה ישראל. ולא תהיה שום תרעומת אם יפרשו "משיח" כפשוטו, מכיוון שכך הוא האמת, שנשיא הדור הוא משיח שבדור.

הרממ"ש, איגרות קודש, ה, עמ' רעט

בנוגע להכרזת והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו [...] : "לא לתר לתשובה (ובמילא) לאלתר לגאולה", שכבר סיימו את הכל, גם את "צחצוח הכפתורים" [...] וצריך רק להיות "עמדו הכן כולכם" - וגם את זה כבר סיימו - לקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש [...] מובן, "ואשיבה שופטיך ויעציך", ויתירה מזה "ככתחילה", כבר ישנה ההתחלה בזה, כדלקמן

הרממ"ש, שיחת פרשת שופטים, תשנ"א

בכל הדורות - גם לפני תחיית המתים של משה - נוגע ההלכה לדעת ש"האל מנבא את בני האדם" (גילוי אלוקות בגדרי הנבראים), עד השלימות בזה כפי שהי' [ה] אצל משה. ויתירה מזה - בכל דור שייך ש"נביא אקים להם גו' כמוך", כמבואר ברמב"ם שם פ"ח ה"ב: ש"כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצווה שצווה משה בתורה כו'", כלומר, שכל נביא הוא המשך נבואת משה ותורתו. ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

מתוך נוסח פסק דין של רבני חב"ד הטוענים למשיחיותו של רממ"ש

כבוד קדושת אדמו"ר מליובאוויטש בשיחות קודש שבת פרשת שופטים ה'תשנ"א, קובע קביעה הלכה למעשה שיש לדורנו זה נביא וחייבים לשמוע בקולו, וכפי שנפסק ברמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ז [...] הרינו קובעים בזה פסק הלכה על-פי דין תורתנו הקדושה [...] שכבוד קדושת אדמו"ר מלך המשיח יש לו דין נביא, ומפורש בשיחותיו הקדושות שמרמז על עצמו שהוא נביא [ומובן משיחותיו שהוא הוא המלך המשיח, [...] , וכבר אמר לעיני כל ישראל ולעיני כל העולם דברים העתידים להיות, [...] ועל כן מחוייבים אנו לשמוע לכל אשר יאמר לנו, חיוב לשמוע לדברי הנביא, ובכלל זה - שהוא המלך המשיח, ויתגלה אלינו מיד ממש.

נוסח פסק דין, מופיע בספר: יחי המלך המשיח, הרב שלום דובער הלוי וולפא, עמ' א

הננו בזה לקבוע פסק דין ברור כי בחסדי ה' יתברך זכינו בדורנו לצדיק יסוד עולם, מלך מבית דוד, אשר נתקיימו בו בפועל כל התנאים המנויים ברמב"ם הלכות מלכים פי"א ה"ד בעניין 'חזקת משיח' [...] הלא הוא רבן של כל ישראל, [...] כבוד קדושת אדמו"ר רבי מנחם מנדל שליט"א שניארסון מליובאוויטש, ולכן על פי פסק דין הרמב"ם ברור ש'הרי זה בחזקת שהוא משיח'. אנו מברכים את כ"ק אדוננו מורנו ורבנו בברכת 'יחי המלך'! ופוסקים אנו שעל פי דין תורה חלה עליו שבועת הקב"ה 'שלא יכבה נרו לעולם וועד', ועליו לחיות בחיים נצחיים [...] ובאנו על החתום.

רממ"ש, התוועדות תשמ"ח, ב, עמ' 497-498

שמציאותו של המלך תלויה בעם, "אין מלך בלא עם". כלומר, אע"פ שנקראים עם לשון עוממות, שהם זרים ונפרדים ורחוקים ממעלת המלך, הרי ביחד עם זה (ואדרבא בגלל זה) פועלים הם את המלכות. וכמודגש גם בהכתרת מלך שהעם מכריזים "יחי המלך" כפי שמצינו גם במלכי בית דוד שבזה מודגש גם שפעולת העם היא בחיי המלך, חיים של מלך [...] אנשי הדור פועלים הוספה בעניין החיים אצל נשיא הדור, כאמור לעיל בעניין ההכרזה "יחי המלך" [...] שנוסף על הדגשת הציפיה הבקשה והדרישה על הגאולה (שיבוא משיח צדקנו בפועל ממש, באופן ד"מראה באצבע ואומר זה" - הנה מלך המשיח, בשר ודם, כפסק דין הרמב"ם) יש גם בהכרזה זו התוכן דעניין ההכתרה "יחי המלך" שע"ז פועלים ביאת דוד מלכא משיחא [...] והמעשה הוא העיקר". יש לסיים ולהשלים מעשינו ועבודתנו, כולל הבקשה והדרישה "עד מתי", וההכרזה "יחי המלך" דוד מלכא משיחא - בזריזות הכי גדולה, הקשורה עם שמחה וחיות. [...] שע"ז פועלים אצל הקב"ה [...] לגאול את בני ישראל בזריזות הכי גדולה תיכף ומיד ממש, 'לא עיכבן המקום אפילו כהרף עין'.

רממ"ש, התוועדות תשנ"א, ג, עמ' 119

ובמילא נהיית תמיהה הכי גדולה [...] בלי הבט על כל העניינים, איך יתכן שעוד לא הביאו את המשיח, דבר שהכי אינו מובן כלל וכלל? מה עוד יכולני לעשות בזה אינני יודע, כיוון שכל מה שנעשה עד עכשיו זה להבל ולריק שום דבר לא יצא מזה, נשארנו בגלות ועוד יותר נשארנו בגלות הפנימית גם בנוגע לעבודת השם. וכמדובר כמה פעמים, במילא הדבר היחיד שיכולני לעשות זה להעביר זאת לכל אחד מכם ותעשו כל מה שאתם יכולים ותראו איך להביא את המשיח תיכף ומיד ממש, בעניינים שהם אמנם אורות דתוהו אבל בכלים דתקון.

רממ"ש, התוועדות תש"כ, ב, ח, עמ' 42

אחד מפעולותיו של מלך המשיח הוא ש"יכוף כל ישראל וגו'". ולכאורה אינו מובן: הרי בנוגע לתורה נאמר "דרכיה דרכי נועם" ואפילו "כל נתיבותיה שלום", ואם כן מה מקום לעניין של כפייה? [...] אך העניין הוא. [...] כידוע ש'משיח יגלה בכל אחד מ'ישראל את בחי' [נת] היחידה שבו שהיא מיוחדת עם בחינת יחיד, כך, שבחי' [נת] היחידה הפנימיות הנשמה, תאיר גם בחיצוניות הנשמה ובכוחות הפנימיים, ועד שתחדור גם את הנפש הבהמית והגוף וחלקו בעולם.

רממ"ש, התוועדות תשט"ו, יה, ב, עמ' 243

עניין הכפייה שיהי' [ה] על ידי משיח - אין פירושו כפירוש "בשוטי" [בשוט ובכפיה=רה"א] דווקא, אלא יכול להיות גם כפי' [ה] בדברים ("במילי") ויתירה מזו: יתכן שאפילו שה"דברים" נאמרים במקום אחר לגמרי, כשהלה אינו שומע, ואף על פי כן, על ידי דברים אלו, כופים אותו ומסלקים ממנו את אונס היצה"ר (כנ"ל).

רממ"ש, ליקוטי שיחות ט, עמ' 360. תרגום מהמקור ביידיש

כשאדם ממלא את שליחות נשיא דורנו בפועל הוא נעשה 'שלוחו של אדם כמותו' ממש, כמו המשלח, והמשלח הוא 'משיח שבדור' עם כל הפירושים שבדבר, כולל הפירוש משיח מלשון משוח 'ונבחר ונשיא, וכן 'משיח' כפשוטו - היות והנשיא שבכל דור ודור הוא משה שבכל דור ודור, ומשה הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון (משיח) והוא יחידה כללית של הדור, ויחידה כללית היא בחינת משיח צדקנו, כמבואר בכתבי האר"י ז"ל.

רממ"ש, ב"יחידות" עם הרב חיים הכהן גוטניק, צדיק למלך, ו, עמ' 471-571

ומה שכתוב ברמב"ם שיהי' איש (שיכוף כל ישראל וכו'), אין הכוונה בזה רק בכח -הכוונה היא בפועל. דהיינו, שאיש זה ילך ויכוף את כל ישראל לקיים תורה ומצוות. מובן, שאין הכוונה שהוא בעצמו ילך לכל אחד ואחד, שהרי זהו דבר בלתי אפשרי -כ"א השלוחים שלו, ושלוחי השלוחים עד מאה. ובשבילי הי' מספיק, שהם רק ילכו ויגידו ליהודים שצריך לשוב לתורה ולמצוות, וזה עצמו כבר הי' [ה] מסייע ומביא לידי קיום ה"ויכוף" כפשוטו.

רממ"ש, התוועדות תשנ"א, ג, עמ' 324

ע"פ כל הסימנים שבדברי חז"ל אודות דרא דעקבתא דמשיחא, דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות (וממילא) דור הראשון של הגאולה! [...] ובכל זה ניתוסף עוד יותר ע"י שלימות העבודה והפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה [...] במשך יובל שנים, אשר אם בהתחלת תקופה זו, יצא כבוד קדושת מורי וחותני אדמו"ר נשיא דורנו, בהכרזה 'לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה'. והעיד שכבר סיימו כל ענייני העבודה, וצריכים רק לצחצח הכפתורים, ויתירה מזה שכבר סיימו גם לצחצח הכפתורים, וצריכים לעמוד הכן ("עמוד הכן כולכם") לקבל פני משיח צדקנו, הרי בסיומה של תקופה זו, בוודאי ללא כל ספק וספק ספיקא, שכבר הגיע זמן הגאולה, ובלשון חז"ל "כלו כל הקיצין" וגם עניין התשובה (כהמשך המאמר "ואין הדבר תלוי אלא בתשובה") היה כבר בשלימות כולל גם השלימות ד'משיח אתא לאתבא צדיקייא בתיובתא' מצד ניצוץ משיח שבכל אחד ואחד [...] לחיות בענייני הגאולה, מתוך ידיעה והכרה והרגשה ש"הנה זה בא".

רממ"ש, התוועדות תשנ"ב, א, עמ' 365

כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו [הריי"ץ] [...] הודיע והכריז שכבר נשלמו כל ענייני העבודה גם צחצוח הכפתורים. והכל מוכן לביאת המשיח [...] ומזה מובן שהמשך העבודה שלאחרי זה [כל זמן שמשיח צדקנו מתעכב] אינו עבודת הבירורים (שהרי כבר נסתיימה ונשלמה עבודת הבירורים), אלא עבודה מיוחדת להביא להתגלות בפועל בעולם.

רממ"ש, התוועדות תשנ"ב, א, עמ' 277

[...] וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משיח שבדורנו, שכבר נסתיימו ונשלמו כל ענייני העבודה ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו. הרי, בימינו אלו נתבטלו כל המניעות והעיכובים כו' וכיוון שכן ישנה (לא רק המציאות דמשיח, אלא) גם ההתגלות דמשיח, ועכשיו צריכים רק לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש.

רממ"ש, התוועדות תשנ"ב, א, עמ' 242

אין מה לחכות יותר, כיון שכבר סיימו כל ענייני העבודה, וכבר עשו תשובה ואין הדבר תלוי אלא בביאת המשיח עצמו [...] באופן ש'מראה באצבעו ואומר זה' [...] אלא שהגאולה עומדת כבר על סף הפתח, ומחכה לכל אחד ואחת מישראל שיפתח את הדלת ויסחוב את הגאולה לתוך החדר!

ההלכה כפי שמובאת אצל רש"ז מלאדי, שו"ע הרב, אורח חיים, סימן שכט, ס' ו-ז

נכרים שצרו על עיירות ישראל, אם באו על עסקי ממון – אין מחללין עליהם את השבת, ואם באו על עסקי נפשות, ואפ' באו סתם ויש לחוש שמא באו על עסקי נפשות, ואפילו עדיין לא באו אלא מממששים לבא – יוצאים עליהם בכלי זיין ומחללין עליהם את השבת. ובעיר הסמוכה לספר, אפילו אינן רוצים לבוא אלא על עסקי תבן וקש – מחללין עליהם את השבת, שמא ילכדו העיר ומשם תהא הארץ נוחה ליכבש לפנייהם [...] ומ"מ הכל לפי העניין.

רממ"ש שיחת י"ב תמוז תשל"ז, נחלת עולם לעם עולם, עמ' 8

להצהרה של האו"ם – שצריכים לוותר על חלקים מארץ הקודש – אין כל תוקף, וכאשר יעמדו נגדה בעוז, הרי היא נתבטלה!!! המענה שצריכים לענות לאומות-העולם הוא: לומר להם רק את האמת והיא – רש"י הראשון בתורה, וכשיאמרו להם זאת בפשטות ובכירות, ובמיוחד כיון שהם מאמינים בבורא עולם וב"בייכל" – אזי הם יקבלו.

רממ"ש, התוועדות תשמ"ג, ב, עמ' 644-645

תכלית הכוונה הוא אמנם ה'שלום' אך רק כשכהקדמה לזה ישנו 'ה' (ה') עוז'. שההוראה מזה: שבכדי שיהי' [ה] שלום עם הגוי, זהו – רק כשמתנהגים אליו ב'עוז' וב'תוקף'.

רממ"ש, שיחת עש"ק פ' במדבר, ג' סיון תשל"ז, נחלת עולם לעם עולם, עמ' 6-7

אומות-העולם יודעים את האמת – שארץ ישראל שייכת ליהודים – צריך לשכנע רק את היהודים שאינם מאמינים בכך. כשעומדים בתוקף בפני הגוי, ולא בושים לומר לו שארץ ישראל שייכת לעם ישראל – הרי הוא מאמין בכך, ומזה בא אח"כ שגם יקיימו מצוות בתוקף וללא שום בושה!

רממ"ש, דבר מלכות תשנ"ב, ש"פ שמות, עמ' 201

שלאחרי שישנו כבר ה"מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו [...] ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמת ה", שאז "בחזקת שהוא משיח" שכבר יהיה "משיח בוודאי", עיי' [על ידי זה] שעשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקיבץ נדחי ישראל.

רממ"ש, התוועדויות תשנ"ב, ב, א, עמ' 297

ורואים בפועל איך שנפעל ה"וילחום מלחמות ה'" וינצח בכמה עניינים, ודווקא מתוך מלחמה של שלום".

רממ"ש, התוועדויות תשנ"ב, ב, עמ' 268, 270

וכיוון שבימים אלו מחליטים ומכריזים ראשי מדינות בעולם ע"ד צמצום וביטול כלי נשק וההוספה בהעניינים הדרושים לקיום כלכלת המדינה והעולם כולו - תוכן היעוד "וכתתו חרבותם לאתים" [...] ה"ז[הרי זה] סימן ברור על התחלת קיומו של יעוד זה [...] ליתר ביאור: כיון שנמצאים ב"זמן השיא" של ביאת משיח צדקנו [...] רואים כבר (מעין ו) התחלת פעולתו של מלך המשיח על העמים.

שיעור 4: בניין המקדש וקיבוץ נידחים

רממ"ש, התוועדויות תשמ"ו, ה, עמ' 230-231

ואין ענין יוצא מידי פשוטו - גאולה האמתית והשלימה כפשוטה ובנין ביהמ"ק [בית המקדש] כפשוטו. ובלשון הרמב"ם - פס"ד להלכה אשר לכל לראש נוגע בעיקר פשוטה של הלכה - "יעמוד מלך מבית דוד וכו' ויבנה מקדש במקומו", היינו, הגאולה העתידה ובנין ביהמ"ק [בית המקדש] יהיו ע"י משיח צדקנו. וביחד עם זה - מקרא מלא דבר הכתוב "אנכי הוא מנחמכם", וכן בנוגע לביהמ"ק - "מקדש א-דני כוננו ידיך", "בנינא דקב"ה".

רממ"ש, קונטרס מקדש מעט, עמ' 6

ש"במקומו" רומז גם על מקומו של מלך המשיח בזמן הגלות (לפני ש'הרי זה משיח בוודאי), היינו, שבהיותו בגלות [...] בונה מלך המשיח מקדש (מעט) שהוא מעין ודוגמת המקדש שבירושלים בתור הכנה למקדש העתיד, שיתגלה תחילה שם, ומשם ישוב (עם הקב"ה ובני"י) לירושלים.

רממ"ש, ספר המאמרים, מלוקט, ה, עמ' 233

"ל דמפורש בקראי דלעתיד לבוא יהיו גם כן שדות [...] אלא שאז יתבטלו המחיצות דעתה שבין עיר לשדה, דהגילוי שבביהמ"ק (עיר) יתפשט גם בירושלים עיר הקודש וגם בשדות ומגרשים שמחוץ לירושלים, ע"ד [על דרך] מארוז"ל עתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל ועתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות, וכמ"ש ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו גו'.

רממ"ש, שיחת י"ט כסלו ה'תשל"ט, נחלת עולם לעם עולם, עמ' 93, 99-100

והביאור בזה - על-פי האמור לעיל: מצד העניין דבירור הניצוצות - יכול אמנם להיות בירושלים עיר הקודש, ולהוסיף באור הקדושה עד לאופן של אבוקה גדולה שתקבץ את ניצוצות הקדושה שבחוץ-לארץ, אבל אף-על-פי-כן, המקום דחוץ-לארץ עצמו, "כאן", יישאר במעמד ומצב דחו"ל; וזוהי ההוראה ד"עשה כאן ארץ ישראל" - שתפקידו של יהודי להפוך גם את ה"כאן" (חוץ לארץ) לארץ-ישראל, שזוהו עניין "לתת להם נחלת גויים". וכאמור, עבודה זו - "עשה כאן ארץ ישראל" - מהווה הכנה לקיום היעוד, "עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות.

רממ"ש, מאמרים מלוקטים ב, עמ' 77

ובדוגמת פרזות תשב ירושלים כפשוטה, דנוסף לזה שירושלים היא נקודה דאמצעו של העולם ומאבן שתי[ה] שבבית המקדש הושתת כל העולם הנה גם ירושלים עצמה תתפשט בכל העולם, דעתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל ועתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות.

אגרות קודש כה, תשכ"ז; ליקוטי שיחות, ח, עמ' 361

"מקדש במקומו": צ"ע [צריך עיון] הכוונה. ואולי י"ל [יש לומר] דאף דבכלל בביהמ"ק רק המזבח אין משנין אותו ממקומו לעולם (הל' בית הבחירה רפ"ב), כל המקדש דלעת"ל [דלעתיד לבוא] צ"ל "במקומו" המיוחד לו, וכמפורש בנבואת יחזקאל כמה פעמים. עוד י"ל דג"ז [גם זה] מהעניינים שיודיעו ש"ודאי משיח הוא" - שיכוון מקום המקדש.

רממ"ש, התוועדויות תשי"ה, י, א, עמ' 115

ועפ"ז [ועל פי זה] יובן מארו"ל [מאמר רבותינו זיכרונם לברכה]: "עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות" - דלכאורה אינו מובן: הרי ידוע שכל העניינים ד'לעתיד', באים ע"י העבודה שבזמן הגלות, וא"כ, מה היא העבודה שעל ידה עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות? - והביאור בזה, שעבודתם של בני ישראל בזמן הגלות היא לעשות מכל העולם ארץ ישראל ברוחניות, ועי"ז "עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות" בגשמיות.

רממ"ש, התוועדויות תשי"ה, א, עמ' 126

והמענה לזה - שגם גשמיות שייכת לבני ישראל, ואדרבה - העצמות הוא דווקא בגשמיות, שהרי "נתאוהו הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים", בתחתונים דווקא! כל סדר ההשתלשלות וכל העניינים שבו, עד לתחילת העניין "אור עליון פשוט ממלא כל המציאות" - כולם אינם אלא ממוצע לעוה"ז [לעולם הזה], שבו היא דירתו של הקב"ה, וכשם שבדירה נמצא עצם האדם, הן כשהוא לבוש והן כשהוא ערום, הן כשטוב לו והן להיפך, כן הוא גם ענין הדירה לו ית' בתחתונים, שנמצא כאן בכל עצמותו!

והמענה לזה הוא "כח מעשיו הגיד לעמו" - שדווקא בעניינים הגשמיים ישנו "כח מעשיו" של הקב"ה, כיון שכח ההתהוות הוא מהעצמות דווקא, וענין זה "הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים" - כדי שבני ישראל ("עמו") יעשו מה"נחלת גוים" כלים לאלוקות [...] ועל זה בא המענה "בראשית ברא אלוקים גו'", "כל הארץ של הקב"ה היא", ואדרבה, דווקא בגשמיות ישנו כח העצמות, וזהו "כח מעשיו הגיד לעמו", כדי "לתת להם נחלת גוים" - לאו דווקא "נחלת גוים" של אומות העולם, אלא גם "נחלת גוים" של "הגוי אשר בקרבך" - הגוף ונפש הבהמית. אמרו רז"ל: "צדקה עשה הקב"ה בישראל שפזרן לבין האומות". והעניין בזה: כיון שבני ישראל צריכים לברר את כל המקומות שבעולם ולעשות מהם ארץ ישראל ברוחניות, שזוהי העבודה שעל ידה עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות (כנ"ל ס"ב) - הרי אילו היו צריכים כל בני ישראל להיות בכל המקומות, הי' הדבר נמשך זמן רב; ולכן "צדקה עשה הקב"ה בישראל שפזרן לבין האומות" - שגם מעטים מבני ישראל, ואפילו אחד מישראל שנמצא במדינה מסוימת, יכול הוא לפעול שם עבור כל בני ישראל את הענין דעשיית ארץ ישראל ברוחניות.

רממ"ש, התוועדויות תשמ"ג, א, עמ' 509

לדעת הזוהר (מדרש הנעלם, פרשת תולדות, חלק א, דף קלט, א.) - הסדר הוא - "בונה ירושלים בקדמיתא, ולבתר נדחי ישראל יכנס", כלומר לכל לראש בניין בית המקדש, ואחר כך קיבוץ גלויות. וסדר זה [...] הובא גם לפסק הלכה ברמב"ם (הל' מלכים ספ"א): "יעמוד מלך מבית דוד [...] ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל". [...] מובן שהרמב"ם פוסק שהסדר הוא באופן שבניין ביה"ק [בית המקדש] יהיה לפני קיבוץ גלויות. ישנם הטוענים שנמצאים אנו עתה בתקופה ד"אתחלתא דגאולה" - רחמנא ליצלן לומר על תקופה זו שזוהי "אתחלתא דגאולה"! [...] שיטה זו

היא היפך פס"ד [פסק דין] מפורש ברמב"ם. [...] כלומר שהגאולה תהיה ע"י משיח צדקנו דווקא וסדר הדברים יהיה באופן שבניין ביהמ"ק יהי לפני קיבוץ גלויות.

רממ"ש, התוועדויות תשנ"ב, ב, עמ' 371

רואים במוחש שכבר התחיל (משך זמן לפני"ז [לפני זה]) בפועל ובפשטות קיום ההבטחה ד"יוסיף אדונ-י שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ" (ישעיה יא, יא-יב) - בהקיבוץ גלויות דרבים מבנ"י [מבני ישראל] ממדינות שונות בעולם לארצנו הקדושה בחסד וברחמים [לא באופן של סכנה, כמו פעם]

רממ"ש, התוועדויות תשנ"ב, ב, עמ' 371

והרי הברכה הכי גדולה היא - שבעמדנו כבר ימים בפרשת "ויקהל", הותחל כבר קיום ההבטחה דהקהל כל בני ישראל מארבע כנפות הארץ, וכעת נמצאים אנו כבר - כך צריכים לקוות - בסיום הענין, [...] "כל הנ"ל בהדגשה מיוחדת, כשרואים בשנים האחרונות איך שנעשה ה"ויקהל" בפשטות - קיבוץ גלויות דבנ"י [דבני ישראל] מכל העולם, שעולים לאה"ק [לארץ הקודש] והעליה היא באין ערוך להעליות שהיו פעם בדורות שלפנ"ו [שלפני זה].

רממ"ש, התוועדויות תשי"ה, א, עמ' 126

ועל דרך זה בנוגע ל"קיבוץ גלויות" - שמשיח יקבץ את נדחי ישראל בגשמיות, מצד זה שיקבץ את כל הניצוצות הקדושה שנמצאים בגלות. [...] וזהו עניינו של משיח - שיקבץ את כל ניצוצות הקדושה, כוחותיו של יהודי שנאבדו [...] בנפש הבהמית ויחזיר אותם לנפש האלוהית [...] ועל ידי קיבוץ גלויות ברוחניות יפעל גם קיבוץ גלויות בגשמיות - שיקבץ את כל בני ישראל מכל מקומות גלויותיהם ויביא אותם לארץ ישראל, שזהו המקום שאליו שייכים בני ישראל.

רממ"ש, התוועדויות תשנ"ב, א, עמ' 401-400

הדבר יובן בהקדם הטעם לכללות השתלשלות מסעותיהם של בני ישראל בגלות ממקום למקום [...] העילוי של דורנו זה לגבי הדורות שלפנינו. בדורות הקודמים לא היה פיזור כה גדול של בני ישראל בכל קצווי תבל כפי שהוא קיים בדורנו זה [...] עד שגם הגיעו לחצי הכדור התחתון (באמריקה וכו') ובכל דור ודור נעשתה תוספת בכך עד שבדורנו אנו [...] יהודים מצויים בכל קצווי תבל ממש, והם מקיימים תורה ומצוות. [...] ועד שהקימו והם ממשיכים להקים מוסדות של תורה ומצוות בכל מקום ומקום לפי עניינו [...] כשמתבוננים בזאת - אפילו לרגע קל רואים את העילוי שבדורנו אנו לעומת הדורות שלפנינו, בזאת שכבר יש הבירור והזיכוך של כל מדינה ומדינה שבעולם..

רממ"ש, התוועדויות תשנ"ב, ב, עמ' 10

ועוד חילוק בין הבירור שהי' [ה] בימי שלמה להבירור שיהי' [ה] לע"ל [לעתיד לבוא], דבירור הניצוצות שבהעמים הי' [ה] ע"י [על ידי] שבאו אליו. אבל קודם שבאו אליו לא נתבררו עדיין. דהגם שהגילוי שהאיר ע"י שלמה האיר גם בניצוצות שבמקומות הרחוקים ומשך אותם לבוא אליו, מ"מ [מכל מקום], הבירור שלהם בפועל הי' [ה] דווקא לאחרי שבאו אליו. כמובן מזה שגם לאחרי שמלכת שבא שמעה את שמע שלמה, הוצרך להיות ותבוא ירושלימה, ורק אז נעשה הבירור.

דכיוון שהבירור שלהם הי' [ה] לא מצד עצמם אלא מצד הגילוי שהאיר בהם, לכן, הבירור שלהם הי' [ה] כשבאו להמקום ששם הוא הגילוי. והבירור דלע"ל [דלעתיד לבוא], כיון שהבירור אז יהי' [ה] ע"י שיתגלה אמתית המציאות של הדברים המתבררים עצמם, לכן, אז אהפוך אל עמים (כמו שהם במציאותם ובמקומם) גו' לעבדו שכם אחד.

[...] ועד"ז [ועל דרך זה] הוא בעניין הפצת המעיינות חוצה (שהוא הכנה וכלי לאתי מר דא מלכא משיחא), דתורת החסידות היא בחי' פנימיות עתיק. וזהו שע"י לימוד תורת החסידות וההליכה בדרכי החסידות, כחות הטבעיים (של העוסק בחסידות), נעשים כחות אלוקיים. כי ע"י המשכת הגילוי דפנימיות עתיק, נרגש בו (בהעלם עכ"פ [על כל פנים]) שאמיתת המצאו היא המציאות שלו. וענין יפוצו מעיינותיך חוצה הוא, שגם בבחי' [נת] חוצה יהיו (ובאופן דהפצה) לא רק המים חיים שנמשכים מהמעיינות [ע"ד הגילוי החיצוניות עתיק שהי' בימי שלמה, שעיקר הגילוי הי' [ה] בירושלים אלא שהארה ממנו נמשכה גם למקומות הרחוקים], אלא המעיינות עצמם. ועי"ז נתגלה המציאות דהחוצה עצמו, שאמיתת מציאותו הם המעיינות.

שיעור 5: "ויתקן את העולם כולו"

מעמדן של אומות העולם בזמן המשיחי

רש"ז, ליקוטי אמרים, תניא, א, ו ע"א

נפשות אומות עובדי גלולים, הן משאר קליפות טמאות שאין בהן טוב כלל [...] וכל טיבו דעבדין האומות עובדי גילולין, לגרמייהו עבדין [וכל טוב שעובדי האלילים עושים, לצרכיהם (האגוצנטריים) הם עושים וכדאיתא בגמ' ע"פ [על הפסוק] 'וחסד לאומים חטאת'.

רמ"ש, ליקוטי שיחות לה, וישלח, ב, עמ' 144

"הלכה בידוע שעשיו שונא ליעקב [...] איננו דרש מן המדרש, כי אם הלכה מדיני התורה שעשיו שונא ליעקב כנ"ל. דכמו שלא ייתכן ביטול או שינוי בהלכות של תורה כך שנאת עשו היא תמידית ונצחית".

רמ"ש, התוועדויות תשמ"ג, ב, עמ' 938

שיהודי מושבע ועומד מהר סיני לפעול על אוה"ע [אומות העולם] לקיים ז' מצות ב"נ [בני נוח]!

התוועדויות תשמ"ג, ב, עמ' 940

ואע"פ ש"לכוף את כל באי העולם" שייך רק כאשר יד ישראל תקיפה - הרי לא מדובר כאן אודות ענין של כפי' [ה] כי אם אודות פעולה באופן של הסברה - בדרכי נועם ודרכי שלום - אודות גודל וחשיבות והנחיצות כו' בקיום ז' המצוות דב"נ [דבני נוח], וכללות הענין ד"לשבת יצרה".

רמ"ש, ליקוטי שיחות כה, עמ' 91 (תרגום מיידיש)

נוסף על קיום פס"ד ברור של הרמב"ם [...] עד שהם יקבלו אותם (ז' מצוות) ויעשו "מפני שצווה בהן הקב"ה [...] - אלא גם ההשתדלות לפרסם בין אומות העולם את האמונה באחדות ה', איך שזה מגיע מצד הגילוי של שם הוי' [ה] (כפי שהאדמו"ר [האדמו"ר הזקן=רש"ז] מבאר בארוכה בספרו תניא קדישא בשער הייחוד והאמונה) שזה [האמונה באחדות ה' באופן הנ"ל] גם יאיר ויפורסם בין אומות העולם [...] [כך] שלע"ל [שלעתיד לבוא] כששני העניינים יהיו בשלימות [אחדות ה' ועזרת ישראל ושלומם המונחים בשבע המצוות] - "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' [ה] דיבר" כנ"ל, ו'עמדו זרים ורעו צאנכם'.

רמ"ש, התוועדויות תשנ"ב, ב, עמ' 272-273

ויתירה מזה - אדרבא - שנעשה [בארצות הברית, רה"א] המקור שממנו נמשך ומתפשט עיקר הפעולה דהפצת התורה והמעיינות חוצה בכל קצווי תבל ממש [...] ועוד וגם זה עיקר, הפצת כל ענייני טוב וצדק ויושר גם בין אומות העולם על ידי קיום מצוות בני נוח [...] ככל שהולכים ומתקרבים יותר להזמן דביאת משיח צדקנו, שאז "אהפוך אל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו בשכם אחד".

רממ"ש, דבר מלכות, א, שיחת ש"פ ויצא, סימן ח

עפ"י סימני חז"ל [...] נמצאים כבר בשלב הגאולה ממש [...] כבר סיימו את כל הבירורים, כולל גם הבירור של "עשו הוא אדום" [...] ומכש"כ [ומכל שכן] וקל וחומר שהרי אפילו בזמן יעקב סבר יעקב וחשב שעשו נתברר כבר [...] על אחת כמה וכמה לאחר ריבוי העבודה מאז, הרי עשו כבר נתברר לגמרי, כפי שרואים זאת גם בזמן הזה (גלות אדום) בהנהגתן של אומות העולם המתייחסות ל"עשו הוא אדום" בדרך מלכות של חסד (והנהגה זו מתפשטת גם בעוד מדינות, כפי שראו ורואים במיוחד לאחרונה) - הרי מובן, שעתה נמצאים כבר במצב שהגוף הגשמי ואפילו גשמיות העולם כבר נתבררו ונזדככו לגמרי, והרי הם "כלי" מוכן לכל האורות והעניינים הרוחניים, כולל ובעיקר - אורו של משיח צדקנו, אור הגאולה האמתית והשלימה.

רממ"ש, התועדויות תשמ"ה, ב, עמ' 850

ומפורש בזה דמעמד הר סיני לא היה רק עבור בני ישראל, כי אם דנגלה אז מלכות ה' וממשלתו על הבריאה כולה, וממילא דאז נתחייבו גם אומות העולם בקבלת מלכות שמים.

רממ"ש, התועדויות תשמ"ט, ב, עמ' 366

אעפ"י שהתורה נתנה לישראל דווקא, מ"מ החידוש שנעשה במתן תורה [...] פועל בכל העולם כולו, במציאותם של ה"תחתונים", כולל גם בנוגע לבני נוח.

רממ"ש, ליקוטי שיחות כו, עמ' 141-132

[...] והיינו שכתב הרמב"ם דחיובא לכוף וכו' מישך שייך לעצם עניין מתן תורה. [...] וכיוון שזו מצוות אמורים כן בתורה, בע"כ [בעל כרחנו] שנאמר בזה חיובא לבני ישראל, והיינו שגם המה האחראים שכל בני נוח ידעו מהם ויקיימו אותם [...] ומכל זה פשוט וברור, דכל מי שיש בידו להשפיע באיזה אופן שיהיה על שום בן נוח שישמור את הז' מצוות, הרי מוטל עליו החיוב הנ"ל, שנצטוונו על ידי משה רבנו עלי השלום מפי הגבורה [...] שהקב"ה ציווה אותו בשבע מצוות שתכליתן למלא העולם בצדק וביושר.

רממ"ש, ליקוטי שיחות טז, עמ' 574

במ"ש [במה שכתוב] אודות עניין הבחירה דאוה"ע [דאומות העולם], עפ' [על פי] המבואר בכ"מ [בכמה מקומות] בדא"ח [בדברי אלוהים חיים] ומהם בלקו"ת [בליקוטי תורה] פ' אמור [...] אין שייך בחירה חופשית - לגמרי - כ"א [כי אם] בעצמות ומהות שאין לו סיבה [...] ובמילא גם בבני ישראל שהם כמו הבן שהוא ממהות ועצמות של האב. וענין השכר והעונש באוה"ע [באומות העולם] - [...] יש לבאר [...] שבאותם העניינים שנצטוו עליהם ז.א. [זאת אומרת] מצוות בני נח [...] הציווי עצמו נותן האפשרויות לשני הדרכים, ז.א. מגביה אותם מטבע שלהם ומעמידם באופן שיש מקום לבחירה!

רממ"ש, ספר המאמרים, תשי"א-תשי"ג, עמ' 212

דהנה כתיב: "הלא אח עשיו ליעקב" (מלאכי א, ב) דזה קאי על למעלה מהשתלשלות דווקא, דבהשתלשלות הרי ולאום מלאום יאמץ וכשזה קם זה נופל. דעשיו שורשו מהתוהו שקדמה לתיקון ויעקב שורשו מהתיקון המברר את התוהו, ולאום מלאום יאמץ, ובמילא אין שייך לומר על זה

"הלא אח עשיו ליעקב, דאח הוא מלשון אחות וחיבור, ובהשתלשלות אין שייך לומר את זה, כי אם דווקא למעלה מהשתלשלות, שהוא למעלה מתוהו ותיקון, הנה שם איני יודע באיזה מהם חפץ, דאם צדקת מה תיתן לו ורבו פשעיך מה תעשה לו (איוב לה, ז-ח) דזהו עניין "אח עשיו ליעקב".

רממ"ש, התוועדויות תשמ"ה, ה, עמ' 2618

הדרך היחידה לשלול ולבטל הנהגה בלתי רצויה, שלילת עניין גול וכו' כי אם הנהגה באופן של צדקה וחסד, 'לשבת יצרה', היא - להחזיר בעולם "דעת את ה'", אמונה והכרה בכורא העולם ומנהיגו [...] כדי להבטיח אפוא, את הנהגת האנושות ע"פ צדק ויושר, בהכרח שהיסוד לדבר יהיה - קיום רצונו של בורא עולם ומנהיגו.

רממ"ש, התוועדויות תשמ"ג, ב, עמ' 398

ונוסף לזה - בפשטות: כאשר תהי' [ה] הגאולה העתידה, בודאי לא יהרוג הקב"ה את כל אוה"ע שבעולם כולו! זה היפך השכל, היפך התורה - ש"דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותי' [ה] שלום", היפך הענין ד"לא ברא הקב"ה בעולמו דבר אחד לבטלה", והיפך כללות ענין היהדות! כל המושג של מלחמה (הריגת בני אדם וכו') אינו מתאים לרוח התורה - "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותי' [ה] שלום", ורק בלית ברירה כאשר באים נכרים על עיירות ישראל - בהכרח לצאת במלחמה, כדי להגן על בני, אבל אילולי זאת - כללות ענין של מלחמה הוא היפך התורה.

רממ"ש, התוועדויות תשמ"ג, ב, עמ' 938

ועוד עניין בזה: מכיון שבביאת משיח צדקנו תהי' [ה] גם גאולת העולם כולו, כלומר, שהעולם כולו יהי' [ה] בתכלית השלימות - גילוי אלוקות בכל העולם ("כמים לים מכסים") ועד שאפילו "את אויביהם כסה הים - מובן, שתפקידם של בני צריכים לפעול גם בעולם כולו, וכמדובר כמ"פ [כמה פעמים] (לאחרונה) בארוכה שבנ"י צריכים לפעול על אוה"ע [אומות העולם] שיקיימו ז' מצוות דב"נ [דבני נוח] (כללות הענין ד"לשבת יצרה") שע"י [שעל ידי זה] פועלים שהעולם יהי' [ה] ראוי ומוכן לקיום היעוד ד"לתקן עולם במלכות שד-י".